

LIBER SEPTIMUS

Opusculorum Moralium, seu Consiliorum.

C A P U T I.

De Ordine.

S U M M A R I U M .

Dub. 1. An Ordo sit sacramentum, characteremque imprimat? ac de ejus materia, & forma in generali.

2 An sit de essentia huius Sacramenti, ut qui initiatur tangat materialm.

3 An sit de essentia Sacramenti Ordinis in Sacerdotio, & Diaconatu manus impositio.

4 An sit de essentia Ordinis, ut ministretur ab Episcopo faciente sacrum.

5 An sit de essentia Sacramenti Ordinis, ut idem Episcopus, qui profert verba, purgat materialm tangendam ab ordinando.

6 An prima tonsura sit Ordo, & sic Sacramentum, characteremque imprimat, & gratiam conferat.

7 An quatuor Ordines matres sint vere Ordines, & sic Sacramenta, characteremque imprimant.

8 An Subdiaconatus, & Diaconatus sint Ordines verè, & proprie Sacramenta, characteremque imprimant.

9 An Episcopatus sit verè, & propri Sacramentum, & charactera tangantem imprimat, gratiamque conferat.

10 An Cardinalatus sit Ordo, & in quo ab Episcopato differat.

11 Quid differet inter Episcopos, & simplices Sacerdotes inter se, & inter Episcopos, & Archiepiscopos, Patriarchas, Prelatos, & Papam.

12 Quid sit materia, & qua forma singulorum Ordinum, & in quo actu imprimatur illius Ordinis.

13 An si in celebratione Ordinum aliquid omittatur, sit supplanendum.

14 An character unius Ordinis necessario supponas characterem alterius Ordinis.

15 Quae requirunt essentialem consecratio Episcopalis, & que tantum ex precepto.

16 Quid conferat pallium Archiepiscopo, & Patriarcha, seu Prelati, id est, que possit ante palli receptionem.

17 Qui sunt actus proprii, & ministeria singulorum Ordinum.

D U B I U M I.

An Ordo sit Sacramentum, characteremque imprimat? & de ejus materia, & forma in generali.

Primo loco agam de his in generali: deinde de singulis Ordinibus in speciali differam: an sunt Sacraamenta, & de materia, & forma.

2 Supponenda ergo in primis est definitio hujus Sacramenti, et enim Ordo, Sacramentum quo potestas spiritualis significatur, & traditur in ordine ad Corpus Christi consecrandum. Unde idem est, quod ordinatio. Sic Satis 4. diff. 24. q. 1. art. 1. Sit igitur.

3 Prima conclusio. Ordo est verè, & propri Sacramentum. Conclusio est de fide definita in Concil. Tridentin. & in Florent. sif. 23. cap. 2. & can. 3. quod ceteram testimonianit Scripturar, & Sanctorum constitutas haereses oppotiss latè combrotar Bellarm. tom. 2. controv. 5. libr. 1. de sacram. ordin. a cap. 1. usq[ue] ad 4. inclusi, & probatur ratione, quia omnis ceremonia instituta ad dandum gratiam ell Sacramentum proprium, sed huiusmodi est ordo: ergo. Probatur minor, quia Deus, cuyus perfecta sunt opera Deus. 32. cum dat potestatem, dat ea, quae requiruntur ad legitimam, & congruentem ulti, ut videmus in rebus naturalibus, quibus Deus non tantum potentias operativas dedit, sed etiam qualitates, & instrumenta, quibus expedire, & recte illis utantur, sed in ordine datur homini potestas conficiendi, & ministrandi Sacramenta, quæ à peccatore recte exerceri non potest: ergo dabit Deus cum ea potestate gratiam iustificantium, & perficiendum animam, ut recte fungatur tanto ministerio.

4 Secunda conclusio. Ordo imprimat characterem. Conclusio est etiam de fide definita in Flor. & Trident. diff. sif. 23. cap. 4. & sif. 7. de Sacram. in genere, id est adversus haereticos comprobata ex multis Sanctis Bellarm. sif. cap. 10.

5 Hinc fit duplum esse effectum hujus Sacramenti apud omnes Catholicos certum: alter est potestas spiritualis perpetua, & indelebilis, quæ est character; alter vero gratia gratum faciens, quæ possit ordinari recte fungi suo munere.

6 Tertia conclusio. Septem sunt ordines in Ecclesia, quatuor minores, scilicet Ollitarii, Lectoriis, Exorcistis, & Acolyti, & tres maiores, scilicet Subdiaconatus, Diaconatus, & Sacerdotii, ut habetur in Trident. diff. sif. 23. cap. 2. Primi quatuor vocantur non sacri; tres vero postmodum facientes sacri vocantur; licet enim omnes res sacra sunt, ut Sacramentum, ut infra dicimus: at per antonomasmam tres postmodum facilius vocantur, eo quod materialm faciant, & propinquum ad Eucharistiam accedunt, per illoquio, cum votum solemne confitatis habeant annexum, magis consecratum homo, ampliusque resiliere nequit. Convenientiam autem hujus septenarii numeri ponit optimè D. Thom. 4. diff. 24. quæst. 2. art. 1. Satis ibi, quæst. 1.

7 Quarta conclusio. Licet omnes septem Ordines sint Sacraamenta, ut infra dicimus, non tamen sunt huius Ordines plura Sacra, sed unum; quia ad unum finem omnes feruntur, scilicet ad Eucharistiam consecrationem. Hæc conclusio est omnium; & est certa, alias plura, quam septem Sacraamenta contra Concil. Trid. sif. 7. de Sacram. in gen. canen.

8 Quinta conclusio. Convenienter forma hujus Sacramenti trasitur per imperativum, scilicet: Accipe potestatem, &c. Patet ex ulo totius Ecclesie, & ex Concilio Florentino in decreto Eugenii IV. ubi etiam definitur forma esse ea verba, quæ Episcopus profert, cum porrigit ordinandis materialm. Convenientia hujus est ea, quia institutio hujus Sacraamenti non fuit per le ordinata ad fanciificantum hominem, ut est privata persona sicut aliqua sacramenta, sed in ordine ad populum, quia ratione ipsa est pars Christiana reipublica, in qua constituitur minister, & persona publica: & ideo sicut creatio Regis, & cuiusque magistratus fit per verbum imperativum, Accipe potestatem, tradendo illi sceptrum, vel aliud quodvis insignie reipublicae: sic dum ordinatur Ecclesiæ minister, processu ordandi debet esse, Accipe potestatem, &c. tradita materia, circa quam ulti ejusdem potestatis veratur.

9 Nota, quod licet in Florent. in forma Ordinis ponatur invocatio Trinitatis, dicendo, Accipe potestatem, &c. in nomine Patris, & Fili, & Spiritus sancti: at invocatio hæc Trinitatis non est de essentia, sed de decentia; ulti enim Baptismus, & Confirmatio, quia in illis fit professio fidei, invocationem Trinitatis tamquam de essentia requirent. Sic Satis 4. diff. 24. quæst. 1. art. 2. Bari. A Ledeim. dub. 4. de Sacram. Ordin. & quidam juniores Magistri, qui addunt non esse omnitem invocationem Trinitatis, quia ponunt non esse omissam in Concilio Florent. supra.

10 Sexta conclusio. Materia hujus sacramenti est illa, per cujus traditionem confertur ordo, & qua signatilam in singulis ordinibus infra. Hæc definita est in Concilio Florent. in dicto decreto Eugenii, & ratio convenientia est, quia materia debet esse forma copiata: cum ergo forma sit imperatoria, Accipe potestatem, applicatio materie debet esse traditio yaforum, & instrumentorum, quibus ulti ejusdem potestatis designatur.

11 Hinc fit minus bene dicere Ledeim. 2. quæst. 5. art. 5. ubi ait, forsan posse defendi, non requiri materialm; subdit tamen statim, pro certo habendum esse requiri: minus (inquit) bene dicit, quia est expressa determinatio Florentini nostra sexta conclusio, & Bartolom. a Ledeim. dub. 36. de Sacram. Ordin. dicit esse de fide, requiri materialm, & esse illam, per cujus traditionem datur Ordo.

D U B I U M II.

An sit de essentia hujus sacramenti, ut qui initiantur, tangant materialm.

1 Dux est sententia. Prima ait, non esse necessarium, ut initiantur tangat materialm, sed fat esse ut Episcopus illam presentem etendat initiando, dicens, Accipe potestatem, &c. Probat primò, quæ in Concil. Florent. in decreto Eugenii, ubi ponit.

ponitur materia, & forma hujus Sacramenti, non sit mentio contractus. Secundo, quia materia hujus Sacramenti non habet virtutem eo modo, quo materia aliorum ad aliquam actionem erga sufficiens est, puta ad ablutendum, ungendum, &c. sed tantum ad determinandum actionem agentis, dum, &c. tunc ad determinandum actionem agentis, per intentionem; illa vero determinatio posset significari per id, quod Episcopus offendat praeleventem materiam, nempe calicem, & hostiam, ut scilicet uligin illius potestas intelligat. Tertiò, quia in terminibus familiaribus, cùm quis donat equum alteri dicens, Accipe equum, alter lo nutu, vel verbo potest accipere, licet non tangat. Sic tenet Cajetan, summ. verb. ordinandi. Tab. Ordo 2. §. 1. Armil. verb. Ordo. numer. 4. & Albert. Magnus, quem refert D. Anton. ubi infra, & haec dicit probabilem, immo in ordinibus minoribus certam. Vetus de Sacram. Ordin. numer. 230, hanc etiam dicit probabilem Leder. 2. 4. quiesc. 5. nec ab hac sententia abhorret D. Thom. 4. dif. 24. quiesc. 1. artic. 1. question. 5. ad 3. quod sequitur Rosella Ordo 2. numer. 1. refert enim Div. Thomas hanc sententiam, & tandem dicit videri, quod verba formae ostendant tacitum esse de essentia. Hanc etiam videtur docere probabilem esse D. Thom. 2. dif. 24. quiesc. 1. artic. 2. & vere probabilem est, & dicuntur ei, quia omnes hi dicunt impositionem manuum non esse de essentia, ut dicam ab. seg. & sic nec contacum in ipsa impositione.

DUBIUM III.

An sit de essentia Sacramenti Ordinis in sacerdotio, & Diaconatu manus impositio.

Nota ex Pontificali Romano, quod in ordinatione Presbyteri, & Diaconi duplicita signa exhibentur, scilicet impositionem manuum, & traditio libri Evangeliorum in Diaconatu, & illa praedicti; imponit enim Episcopus manum dexteram super caput cuiuslibet iniciandi Diaconatu, dicens singulis: Accipe Spiritum sanctum ad regnum & ad resurrectionem Diaboli. Et tentaculus eius in nomine Domini, & postea tradit librum Evangeliorum, dicens, Accipe spiritum sanctum, & c. ad idem imperatur, sicut cum imperatore accipio rei corporalis, ut Accipe claves, &c. Sicut enim in consecratione languinis non demonstratur exercitio instrumentorum, scilicet calicis, & patene cum vino, & aqua, & Hostie, dicente Episcopo: Accipe postea omnes sacrificia, &c. & in fine Misericordia imponit ambas manus super caput cuiuslibet ordinandi; dicens, Accipe postea remittenti peccata, &c. Dubitatur ergo, an non solus per rectio instrumentorum, sed etiam manum impositionis, sit essentia materia horum Ordinum.

Duplex est sententia.

2 Prima autem, quod impositionis manus non est de essentia, sed tantum de praecerto. Primo, quia in Concilio Florent. in decreto Eugenii non alia assignari materia essentialis, nisi impositio instrumentorum. Secundo, quia Innocent. III. cap. pastoral. de sacra, non iter. & Gregor. IX. cap. Preter. eod. titulus definit ordinationem factam sine manus impositione, non esse iterandum, sed supplendum esse, quod omisimus est: si autem esset essentialis, iterandum est sacramentum. Ibiem etiam addit. Gregor. IX. manus impositionem esse ritum ab Apostolo introductum: si autem esset sacramentum, non posset inservi nisi a solo Christo. Tertiò, quia dicit illis verbis, Accipe postea omnes sacrificia, & manu factus Sacerdos, alias effet fallax ea concepito potestatis; maximè, quia in Trident. syl. 22. cap. 1. habetur in ultima cena Apostolorum factus effet sacerdotes, ubi tantum data est eis potestatis concreendi secundum omnes per illa verba, Hoc facit in meum communitatem, sed multo post manus imponitum ab Episcopo, ut patet ex Pontificale: ergo manus impositionis non est de essentia Sacramenti sacerdotii. Hanc tenet Sotus 4. dif. 24. quiesc. 1. artic. 3. verbis, per quam tamen, & artic. 4. verbis, hinc fit salam, Vetus de Sacram. ord. numer. 219. Tabien. 2. Lec. de sacra, ord. 10. fol. 116. D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. & 17. Rosella. ordo 2. numer. 8. Angel. ordo 1. numer. 9. Nazar. summa Latin. cap. 22. numer. 27. & in hanc magis inclina Henriquez supra, & eam tenent multi docti junioris Magistri.

3 Nota primo non esse necessarium tangere ambabus manibus, sed sat eam unam, etiam teneamus esse necessarium contacum. Sic Palud. ordo 1. in mis. Palud. Henriquez. D. Anton. Armil. Tabien. supra, & addunt hi duo bene, sat eam tangere una digito, quia ibi verificatur talus.

4 Secundo nota non esse necessarium tangere omnia, ut calicem, & patenam, & hostiam; sed sat eam tangere quomodoque, & modicum quid aliecius rei, que nullum intermedium discontingens habeat ad totum: tum quia ibi jam verificatur corporalis tactus, & acceptio: tum etiam, quia sicut tangens calicem confertur tangere vinum, quod est intus, nec oportet immediate vinum tangere, ita confert tangere hostiam, nec est opus immediate illam tangere; non enim minus, sed æquum est materia vinum, & hostia. Sic Sylvius, ordo 2. quiesc. 5. dictio 4. Ang. ordo 2. numer. 20. Tabien. ordo 2. §. 1. & quidam recentiores Magistri, & idem dicunt forte esse verum Sotus, & Bartholomaeus, à Leijon. sur. adiudicante adhibendam esse diligenter ad tangendum totum, ut dicitur in Pontificali. Idem omnino Henriquez supra.

5 Tertiò nota, quod Perrus, & Albericus, quos refert & sequitur Sylvius, ordo 2. quiesc. 4. dictio 3. dicunt esse necessarium contacum in calice consecrato, sed verius est esse Sacramentum, licet calix non sit consecratus, quia Missa Tim.

Tim. 4. & 2. ad Timoth. 5. dicit dari gratiam per manus impositionem: ergo est pars essentialis sacramenti. Tertiò, quia Pontifices, ut Clemens liber. 8. conf. cap. 2. & sequentibus, Damasus epistol. 4. Inno. I. epistol. 22. ad Episcopos Macedoniae, Leo I. epistol. 87. ad Episcopos Africae, Alexand. II. cap. ex multis, 1. quiesc. 2. Urbanus II. cap. Dubitatum, 1. question. 7. & Concilia, ut Nicenum cap. 9. Antiochenum cap. 10. & 12. Carthaginense 11. canon. 2. 3. & 4. Trident. syl. 14. cap. 3. de extremitate unitione, & Sanctorum, ut Ambrosius liber. de dignitate Sacerdotali, cap. 5. Div. Hieronym. in cap. 58. Itas, D. August. liber. de gestis cum Emerio, docent manus impositione conferri Ordines, & præcipue Trident. loco citato ubi haec dicit, Minister extremitatis est Presbyter ritè ordinatus per manus impositionem. Dicere autem omnia Concilia, & Pontifices, & Patres, & Scripturas loqui de accidentaria ceremonia, absurdum videtur, cùm nulquam ponant aliam ceremoniam, & capite ex protelio trahent de ritu ordinationis, & inconveniens videtur dicere, nec lemel attigit id, quod ad sacramentum pertinet. Hanc tenet Bellarmine, vocans eam longè probabilem, tomo 2. contro. lib. unico de sacram. Ordin. cap. 9. Leder. 2. 4. quiesc. 36. art. 3. in fine, Hostis in confess. Polonica, cap. 50. id etiam supponit Cajetan. tom. 1. epistol. 2. tractat. 26. de sacrament. Ordin. collatione 2. & probat esse necessarium contacum in dicta impositione manuum. Id letiuntur tenent dicere qui dicunt characterem Diaconi imprimi in manus impositione, scilicet Durand. 4. dif. 24. quiesc. 3. Petrus Sorus, licet aliquantulum dubius, subdicens etiam characterem sacerdotibus imprimi in manus impositione 25. de sacram. Ordin. id etiam tenent dicere Doctores afferentes in impositione manuum datur potestatē abolivendi sacerdotibus, qui sunt Sotus, Capreolus, Palud. Panormit. & alii, quos omnes referunt in dub. spectaculi, de hac re infra, & videtur aperte tenere Div. Thom. 4. dif. 24. quiesc. 3. art. 1. ad 1. ubi dicit in impositione manuum dari gratiam sacerdotibus: ergo est pars sacramenti. Nec obstat, quod dicit Div. Thom. ibi, non intundit characterem sacerdotalem, & sic videtur affere non esse partem sacramenti: quia id verum est quod essentiam, & substantiam characteris, quia jam quoad substantiam impellus est in preceptione instrumentorum, in manus vero impositione extenditur ad secundum actum, ut infra dicam ex D. Thom.

5 Sed omnino fallum imponit Sons Div. Thom., quia expresse dicit ibi Div. Thom., materiam essentialem Sacramenti conferri ab Episcopo ordinatore in subdiaconatu, & a fortiori in reliquo Ordinibus sacris, immo in Subdiaconatu id dicitur in Concilio Carthagin. IV. cap. 5. & habetur cap. Subdiacon. dif. 23. quod scilicet accipit de manu Episcopi Calicem cum patena, in quo actu (ut infra dicemus) constituit essentia hujus Ordinis.

6 Ad primum in contrarium respondet, Florentinus non elpusculis totum ritum ordinationis, sed tantum unam partem, quia forsan Arsenius, quia a Concilio intrinsecantur, in haec errabant, & non in alia; sicut etiam Concilium Carthaginense, & Tridentinum tantum meminere impositionis manuum.

7 Ad secundum respondet benè Bellarmine, supra, ea loca favere nostræ sententia: quod enim Pontifices nolint repetiri ceremonias ritè peractas, & tantum suppleri quod est omnium, indicat eas ceremonias poli dividit, & dari diverso tempore, & esse efficaces quoque tempore denatur, & quod subdit Greg. IX. hunc ritum est ab Apostolis introductum, non sic debet accipi quafi Apostoli hunc ritum instituerint, sed quia ipsi primi publicaverunt, & ceperunt illo usum.

8 Ad tertium respondet idem, quod est sacerdos quod potestatē conficerandi, non tamē quod potestatē abolivendi: nam accipit per varias ceremonias varias potestatē, & similiiter Diaconi per varias ceremonias ordinantur ad varia ministeria.

9 Nota, quod si Exorcista tradatur in ordinatione liber, qui habeat tantum Evangelia, vel Diacono liber, qui habeat tantum exorcismos, nil valet Ordo, sed debet tradiri Exorcista liber habens exorcismos, & Diacono liber habens Evangelia: si autem idem liber habet utrumque potest dari Exorcista, & Diacono. Sic Tabien. ordo 2. question. 15. syl. ordo 2. quiesc. 5. d. 2. Angel. ordo 1. numer. 11. & quod potest tunc idem liber tradi, quia differt formaliter, docent etiam Palud. 4. dif. 24. quiesc. 1. numer. 6. D. Anton. 3. part. tit. 14. num. 16. initio.

DUBIUM VI.

An sit de essentia Ordinis, ut ministretur ab Episcopo faciente sacram.

1 Nota primo, quod haec omnia sunt connexa: si enim est Ordo, haec omnia habet; & si non est Ordo, nil habet horum.

2 Secundò nota, quod licet certa fide confiterit Ordinem esse verè, & propriæ sacramentum, qui tamē sicut vera Ordines, ac per consequentem verè, propriæ Sacramentum Ordinis, non confat apud Catholicos: inter quos tamē omnes convenienter Ordinem presbyteratus esse verè, & propriæ Ordinem, & sic Sacramentum: cum tamē omnes facient Ordinem esse sacramentum, charactereque, & gratiæ conferre, & sacerdotium sit omnium caput, & si quis, quo omnes ordines referuntur, certum est illum esse propriæ, & potissimum Sacramentum, in quo datur character, & id est potestas conficerandi, & abolivendi à peccatis: & sic in hoc nullum est dubium. Hinc sit Sacerdotium institutum esse à Christo, à quo solo institutum fuit omnia Sacraenta, ut definit Trident. syl. 7. de sacrament. in genere, can. 1. sicut autem institutum quod potestatē concreendi in ultima cena, quando Christus tradidit suum corpus, & sanguinem discipulis, dicens: Hoc facite in meum commemorationem, ut definit Trident. syl. 22. de sacra. Missa, cap. 1. & can. 2. Quod potestatē vero abolivendi Joan. 20. quando Christus per resurrectionem influvavit in Discipulos, dicens: Accipite spiritum sanctum, quorum remissitis pecata,

et. ut definit Trident. sess. 6. de justific. capit. 14. & sess. 14. de sacram. panis. cap. 1. & can. 3.

4 De aliis vero Ordinibus non modica est difficultas a-
sint Sacramentum. & ideo de singulis est scorum dispu-
tandum. In presenti ergo disputamus de prima tonitura,
an sit vere, & propriè Ordo, & per consequens Sacra-
mentum.

5 Quidam existimant primam tonitatem esse vere, &
propriè Ordinem, & per consequens Sacramentum. Pro-
batur ex cap. eam contingat, ac erat, & qualiter, ubi appellatur
Ordo, & sic tenet hic communis Canonistis, & Anton. ut
refert Syro, infra. Idem Barb. cap. quanto, de consuetud. Major.
4. dif. 25. quaf. 1. & idem docet part. i. tit. 6. propositio, & ibi
Greg. lop. vers. corona.

5 Ceterum ut certissimum tenendum est, quod corona
non est Ordo, nec Sacramentum; sed quædam ad facros
Ordines introductio, & dispositio, sicut Cataphractus ad
Baptismum, & veluti Novitatus ad prefessionem. Unde
est quædisca dispositio inter laicos, & Ecclesiæ min-
istros; potest tamen dici Ordo largè, sicut dicitur Religio-
num Ordo, quia est deputatio ad divinum cultum sub ali-
qua regula, & idem numeratur inter Ordines, d. capit. cùm
contingat. Probatur, prima quæ cap. feriarum, dif. 3. & cap.
vii, dif. 72. & cap. 1. Subdiaconi, dif. 93. non numeratur
inter Ordines, immo in Trident. ses. 23. capit. 2. numeratur
septem Ordines, & non numeratur inter eos prima toni-
ta, & sic si esset Ordo, esset oculo. Secundo, quia Ordo
propriè est, in qua datur spiritualis potestas ad aliquip:
at in prima tonitura nulla datur potestas, & sic dum con-
futatur, nulli sit mentio aliquip: potestas, sed tantum per
illam deputatus homo ad chorum, & disponitur ad Ordini-
nes recipiendos. Sic tenet D. Thom. 4. dif. 24. quaf. 3. artic.
2. quæstione. 2. Richard. ibi, art. 1. quæst. 2. Sotus ibi, quæf. 2.
art. 1. ad 4. Bellarm. in controvers. lib. 1. de clericis, cap. 11. & ob-
ordo 1. quæf. 9. Angel. ordo 1. Rosal. ordo 1.
numer. 1. Amul. verbo 3. Ascensione lœgi 39. Taur. globo 3.
10. in fine 1. & 10. num. 3. & ibi Salzedo litera. B. Covarr. cap.
quæna nos, de refam. numer. 4. addunt tamen Salzedo & Co-
var. ibi, hanc aliquid degradationem non esse moribus re-
ceptam in his, qui minoribus Ordinibus sunt insigniti. Ne-
que oblat cap. clerics, et 1. de vir. & honest. cler. ubi dicuntur
clericis in minoribus esse fine gradu; quia intelligunt
fine gradu factu, ut ibi globo, & Covarr. dicit. numer. 4. Hanc
tentem Clotovius in quædam compendio veritatem contra Luth-
er. Bellarm. in controvers. tom. 2. lib. 1. de Ordine, cap. 8.
Ferrara 4. contra gentes, cap. 75. Sylo. Ordo 1. quæf. 1. in fi-
re. Tabian. Ordo 1. quæf. 5. Angel. Ordo 1. num. 2. Roffella Ordo
numer. 3. Major. 4. dif. 24. quaf. 1. Covar. lib. 1. varior. cap.
10. numer. 10. Petrus de Seo de sacrum. Ordin. lecc. 4. Victoria 9.
globo 1. num. 6. & cap. quæna nos de refam. num. 3. &
globo Aucti. de Monachis. & sanctius, vers. tortura. Taur. cap.
clericis, dif. 21. artic. 5. Petrus de Seo lecc. 4. de Ordine, Veneria
summa, & non de Clericis, num. 226. Barthol. à Ledeim de sacra-
mento. ordin. dub. 3. Palac. 4. dif. 24. quaf. 1. Ledeim. 2. 4. quæf.
2. 2. Sotus 4. dif. 24. quaf. 1. art. 2. Palad. ibi, quæf. 1. nu-
mer. 23. & quæf. 2. 2. numer. 7. usque ad 15. Caprolus 4. dif.
6. Viguer. lib. 1. quæf. 3. & 6. vers. 3. D. Anton. 3. part.
tit. 14. capit. 16. & 6. immo Barthol. à Ledeim & Sotus vocant
temerarium oppositum, & meritid id dicunt: hanc etiam
tenet Navar. summa Lat. cap. 22. numer. 18. Manuel 2. tomo
summa, cap. 17. numer. 6.

7 Unde, ut dicit bene Sylo. Ordo 1. quæf. 4. in fin. in pri-
ma tonitura tantum datur pafuus dispositio ad Ordines: in
abiectionis capillorum, cum dicitur, Dominus pars &c. quæ
ceremonia sic fit, ut habetur in Pontificali, Episcopus cum
laicis incedit ordinando extremitates capillorum in qua-
tuor locis, sejicet in fronte, occipito, & ad utramque
aurem, deinde in medio capitis tres crines capillorum, li-
ve cincim, & in bacile deponit, quilibet cum tondeatur,
dicente: Dominus pars hereditatis meæ, & calix mei,
in eis, qui refutat hereditatem meam ubi. Unde hec verba
non sunt de conscientia, sed fati est, ut Episcopus faciat cere-
moniam dictam, quæ fati est, ut segregetur ordinatus a po-
pulo laico, & aggregetur clero. Sic Nav. lib. 1. consil. tit. de
temp. ord. consil. 12. Manuel supra.

DUBIUM VII.

An quatuor Ordines minores sint vere Ordini-
nes, & sic Sacramenta, characteremque im-
primant.

1 Dux est sententia.

Prima dicit non esse Sacramenta, sed Sacramenta-
lia quadam, & sic neque imprimere characterem, neque
conferre gratiam. Probatur quia clerici minorum Ordinum
nullam habent potestatem faciendo aliquid supernaturale,
vel effectum aliquem, qui sit iritus, si fiat a non ordinanti:
ergo non habent proprium characterem, quia chara-
cter datur ad operandum simpliciter, non ad bene opera-
dum. Sic videtur tenere Magistri 4. dif. 24. sententia enim el-
le institutos ab Ecclesia, & per consequens non esse Sacra-
menta, hæc enim a solo Christo instituti posunt. Sic etiam
tenet Durand. 4. dif. 24. quæf. 2. Cajet. tem. 1. opuscul. tract.
11. de modo tradendi Ordines. Sotus 4. dif. 24. quæf. 1. art.
4. & quæf. 2. art. 1. ad 4. fatur tamen utroque esse vere,
& propriè Ordines. Angles florib. 1. part. mater. de ord. 505.
& hoc dicit probabilissimum Victoria summa, ubi de Ordine,
numer. 226. & dicit esse verisimilius numer. 233. & hoc
dicit probabile auctores, quos dubio sequenti referant, di-
centes esse probabile Subdiaconatum etiam non esse Sacra-
mentum. Hanc etiam tenet Navar. summa Lat. cap. 22.
numer. 18.

2 Unde aliqui horum Doctorum alsoverant cum Magistro

DUBIUM VIII.

An Subdiaconatus, & Diaconatus, sint Ordines
vere, & propriè, & sic Sacramenta, characteremque im-
primant.

1 Alii censent non esse ordines vere, & propriè
Sacramenta, sed Sacramentalia quadam, ut sunt
catechismus, & Exorcismus resoluenda Baptismi. Proba-
tur primò ratione posta dub. precedent. pro prima senten-
tia, quia adhuc horum Ordinum absque Ordine possunt ex-
erceri. Secundo, quia multi veterum dicunt Diaconi non
a Christo, sed ab Apollinis institutos, ut patet ex
D. Cyriac. libr. 3. epistol. 9. Anacleto epistol. 3. Damasi epistol.
4. Tertiò, quia Subdiaconatus olim non erat Ordo facer,
sed potest factus est a Pontificibus, ut patet ex cap. à multis
de at-

Lib. VII. Cap. I. Dub. VIII. IX.

de estate, & qualiter, & c. membrum, de servis, non ordinis. &
c. nulli, dif. 60. Sic videtur tenere Magistri 4. dif. 24. ubi
dicit Subdiaconatum esse ab Ecclesia introductum, & sic
tenet Durand. 4. dif. 24. g. 2. & q. 3. dicit esse institutos
hos Ordines ab Ecclesia. Cajet. tem. 1. opuscul. tract. 11. de
modo tradendi Ordines, & dicit Subdiaconatum esse institu-
tum ab Ecclesia, Diaconatum vero ab Apostolis; & Vite-
ria summa, ibi, de Ordine, num. 216. dicit esse probabilis-
simam sententiam Durandi, & num. 233. dicit esse verisimili-
orem, quæ oppositam, & Ledesm. 2. 4. 9. 36. art. 3.
dicit esse probabilem de Subdiaconatu, non vero de Dia-
conatu, & Sotus ubi sup. dicit non esse magna reprehensi-
onem dignum, qui hanc sententiam sequitur: unde minus
bene Barthol. à Ledesm. ubi infra, eam vocat temerariam.
Bellarm. ubi infra, solam vocat oppositam probabili-
rem.

2 Ceterum tenendum est esse Ordines, & Sacramenta,
characteremque imprimere. Probatur rationibus factis dub.
preced. pro secunda sententia, à fortiori enim sic militat.
Item probatur aliis rationibus, quæ afferunt Bellarm. Sotus
ubi supra. Sic tenet omnes Doctores citati in dub. preced.
pro secunda sententia, & Sotus 4. dif. 24. g. 1. art. 4.
Bellarm. tom. 2. controvers. lib. 1. de Ordine, cap. 6. & 7.
Barthol. à Ledesm. de sacram. Ordin. dub. 8. Angles florib.
1. p. mat. de Ordine, fol. 504. Nav. in omnibus summis, c.
22. num. 18. Unde

3 Ad primum argumentum jam responsum est dub. tra-
reditus.

Ad secundum verò dico illos tantum velle Christum non
ordinare ullos Diaconos, sed ordinare fæcatores, & Epis-
copos: non tamen inde sequitur non infinitus hos Ordines.

Ad tertium dico, quod olim Subdiaconatus non diceba-
tur Ordo facer, non quia non erat Sacramentum; nam
Ordines minores hodie non sunt facri, & tamen sunt Sacra-
menta; sed quia olim non licebat Subdiaconis tangere
castra vata, ut patet ex Concilio Laodicensi c. 21. & ex c. nu-
mer. 18. Sic responderet Bellarm. d. c. 7.

DUBIUM IX.

An Episcopatus sit vere, & propriè Ordo, si-
quo Sacramentum, & characterem imprimat,
gratiamente conferat.

1 D Uplex est sententia.

Prima affirmit esse propriè Ordinem, & Sacra-
mentum, gratiamente, ac characterem producere. Proba-
tur primò, Episcopatus ordinatio est carmen imprimere
characterem spirituali, & confersus gratiam: ergo est
verissimum Sacramentum. Probatur minor in primis, quod
confers gratiam; nam id est probant Theologi in ordinazione
Presbyteri dari gratiam, quia debet Presbyter quædam
Sacramenta ministrare, quæ sine gratia non digno digne-
ministratur: sed Episcopus debet etiam quædam Sacra-
menta ministrare, quæ sine gratia non digno ministran-
tur, scilicet ordinem, & confirmationem: ergo. Infuper
quia Doctores oppositi sententia fæcunt ad officium Dia-
coni, & Subdiaconi, & quatuor Ordinum minorum dari
novam gratiam: ergo a fortiori ad officium Episcopi,
quod multo aleius, & difficulter est. Quod autem im-
primat characterem, probatur, quia Episcopatus ordinatio
non potest repeti, & est indelebilis, & Episcopus ex sua
ordinatione potest duo Sacramenta conferre, scilicet Ordinum
& confirmationem, quæ non pollunt Sacerdotales in-
feriores ministrare: & si attentate facere, erit irritum
Sacramentum: ergo imprimat characterem, nil enim aliud
est character, quam potest spiritualis indelebilis ad ali-
quem actum. Quod si dicas, ut dicit D. Thom. ubi sup.
& Sotus, & Thomist., non est opus novo charactere,
sed extendi characterem fæcatorum ad ministrandum
hac Sacramenta: aut volunt hi re ipsa extendi chara-
terem illam, & tunc eadem efficacia requirunt ad
characterem re ipsa extendendum, & ad imprimitum
novum: & sic ceremonia, quæ habet hunc effectum
spirituali, & supernaturale, scilicet realem extensionem
sacramento, line dabo Sacramentum erit: aut vol-
lent extendi characterem solum significationem, quod sci-
licet in Episcopo lignum sit plurimum potestatum. Contrà
qua character est qualitas realis, & realis potestas,
& sic realiter agit, & licet velint non agere re ipsa, sed
esse signum pati Dei cum homine de concursu divino
in actionibus illis: at hoc signum est realis, & ideo sicut ubi
est spiritualis potestas, colligimus realem esse in anima
characterem, ita ubi est additione novas potestatas, oportet
colligere realem extensionem, & additionem characteris,
aut novum characterem. Hanc tenet globo in pre-
mis Sexti, verbo Episcopus, Pan. e. aqua, de confess. Eccles.
& c. 1. de ordin. Episc. que Episc. renunt. ubi & communis
Canonistarum, tunc Cov. ubi infra. Idem p. 1. tit. 6. pro-
positio, & ibi Gregor. Lopez. Angel. ordo 1. numer. 1. Cajet.
tem. 1. opuscul. tract. 11. de modo tradendi. Ordin. Major. &
Th. Sanchez Consil. Moral. Tom. II.

f. 3 Sit conclusio: licet hæc sententia sic probabilis: at prima est probabilior.

4 Unde ad primum argumentum hujus secundæ senten-
tiae respondet primò etiam Episcopatus ordinari ad Eucha-
ristiam, dum adū perficiat; ordinatus enim ad conser-
vandum vata facra, sine quibus Eucharistia non potest
perfici. Secundo fat est, quod ordinetur ad ordinandos fæ-
catores, & alios ministerios necessarios ad Eucharistia celebra-
tionem, immo multo magis ordinatur ad Eucharistiam, &
quam reliqui ordines, fæcatorio dempto, quia fine illorum Ordinum ministerio potest Eucharistia confici: non
vero quo ministerio Episcopi, cum ipse fæcatores ordinet.

5 Ad secundum respondet Bellarm. dif. cap. 5. conceden-
do esse diversum Ordinem a fæcatorio, diversumque chara-
cterem imprimere: esse tamen unum ordinem non spe-
cie, sed genere cum fæcatorio: & sic comprehenditur
sub fæcatorio, quando dicuntur esse septem ordinis: sed
melius est dicere cum Durando, Angles, & Palad. sup.
quod sicut consecratio panis, & vini constituit unum
Sacramentum tamquam partes eius integræ heterogenæ,
sic consecratio similes, & summæ fæcatoris est unum
Sacramentum, tamquam perfectum, & imperfectum:
Episcopus enim nihil aliud est quam summus, seu pri-
mus fæcator, & sic non sunt oī Ordines, quia Ordo
fæcatorialis, & Episcopalis est unus specie differens, quia
hic est ordine fæcatorialis complectus, & consummatus, il-
le vero imperfectus. Unde optimè D. Th. sup. & Sotus ubi
sup. & reliqui Thomistæ ajunt, quod licet Diaconatus, quia
per se potest esse Diaconus, antequam sit Presbyter, &
similiter potest esse Presbyter, quia sit Diaconus, &
unus Ordo non est idem cum altero, & consummatio alterius
characterem per se imprimat: at Episcopatus, quia est
unus Ordo cum fæcatorio, illiusque consummatio, & per-
fectio, illudque necessari præponit, non imprimat chara-
cterem novum, sed ipse character fæcatorialis dum facer-
dos in Episcopum consecratur, extenditur ad alium min-
isterium, quæ ante nequeruntur, ut in fæcatorie idem
characterem conseruantur, & adducuntur.

6 Ad tertium respondet Bellarm. sup., negando illa se-
qui, nec est verum unum Ordinem non pendere ab alio.
M nisi

Consiliorum Moralium

at in his, quorum usus non est de essentia alterius, ut in Diaconatu, & Sacerdotio: at Episcopatus includit in sua essentia sacerdotium, cum nul aliud sit quam sacerdotium consummatum, & perfectum. Similiter non sequitur polle Episcopatum, qui non sit Presbyter, conferetur Eucharistiam, quia Episcopatus sine presbyteratu non est Ordo superior, immo nihil est, sed purum signum.

7 Ad quartum respondet idem Bellarm. Ordinem Episcopalem, & characterem Episcopi integrum, & perfidum esse maiorem presbyterali, quia illum includit, & addit alium: & hoc modo comparatus Episcopos cum Presbyteris, cum dieimus alias superiores, alias inferiores: si tamen comparemus Ordinem, & characterem, quem addit Episcopus ex ultima sua consecratione cum Ordine, & charactere, quem habet ex ordine presbyterali, tunc Ordo & character sacerdotalis est major & dignior intensivus, quia summa potestis est polle conferetur Eucharistiam: ac Episcopalis est major extensivus, quia ad plura se extendit.

DUBIUM X.

An Cardinalatus sit Crdo, & in quo ab Episcopatu differat.

1 Terciorem, lib. 1, de Ecclesiis, cap. 80. num. 1: censetur Cardinalatum esse immediate à Christo institutum. Sit tamen

2 Prima conclusio. Cardinalatus non est ordo, nec sacramentum. Conclusio est certa, quia nullo modo ordinatur ad Eucharistiam, nec confert gratiam, sed est non men officii. Sic Led. 2. 4. 9. 42. art. 6. fol. 42. Sotus 4. art. 24. 9. 2. art. 4. vers. 16. vero, Palac. 4. art. 24. 9. 2. fol. 518.

3 Secunda conclusio. Cardinalatus non est iure divino institutus, sed iure Pontificis. Pater quis non habetur locus in sacris literis, ubi sit institutus, nec habetur traditio de hoc. Sic Lede. Sotus, Palac. ibi.

4 Hinc sit, polle Papam extinguere Cardinales, sicut etiam potest extinguere Patriarchas, & Archiepiscopos: quia potest in iure humano diffundare. Sic Palac. ibi.

5 Tertia conclusio. Tria sunt Cardinalium officia. Primus est communis cum Episcopis, Presbyteris, & Diaconi. Omnes enim Cardinales, aut Episcopales, aut prebystatales, aut diaconale officium habent. Secundum est summum Pontificem eligere, ut patet ex decreto Nicolai II. in VI. Synodo, & habetur e. in nomine Domini, dist. 23. Tertium est eidem Pontifici perpetuo assistere, cumque in regenda universa Ecclesia perpetuo adjuvare consilio, & industria. Sic Bellarm. in contrav. lib. 1. de clericis, c. 16. ubi late of horum nomine, & antiquitate.

6 Quarta conclusio. Si consideremus potestatem Ordinis, major est Episcopatus Cardinali, Presbytero, vel Diaconi, Patre, quia hic non potest conferre Ordines, nec confirmare, nec via Sacra conferare: quia omnia potest illi: & ideo Papa se vocat Episcopum, non vero Cardinalem; & Episcopum vocat venerabilis fratre, Diaconos, reverendos, & Presbyteros Cardinales, dilectos filios, ut laicos: sic Bellarm. ibi.

7 Quinta conclusio. Si consideremus potestatem Jurisdictionis, quia faciliter Papa habet jurisdictionem in toto orbe, & cum immediate à Christo; Episcopi vero, & ceteri in suis diocesibus, & immediate à Papa, mediatis vero à Christo: Archiepiscopi vero, qui & Metropolitanus dicitur (idem enim sunt) differt ab Episcopo, quia Episcopus unus diocesis paret; Archiepiscopus vero pluribus praeditus, habetque sub se Episcopos suffraganeos. Patriarcha vero, seu primus, quod idem est, ut habetur art. 99. cap. 1. & docet glossa, cap. urbis, art. 80. & Sotus supra) praecepit Archiepiscopos, & ab his appellatur ad Patriarchas, Patriarcha vero sunt prius dignitate poli ipsius Romanum Pontificem. Sic habetur d. c. urbis, & c. 1. art. 99. Sotus ubi supra.

8 Ultima conclusio. Si consideremus regimen Ecclesiae universalis, major est Cardinals non Episcoporum Episcopo non Cardinali. Ratio, nam Episcopos non Cardinales rarissime ad Ecclesiae universales regnum confluum, & faciliter cum vocantur ad generale Concilium: at Cardinales ferunt quotidie praefite sunt Pontifices, nec ullam negotiorum majoris momenti fine eorum confilio agitur, & ob id praeceperunt Episcopos. Bellarm. d. c. 16. Terciorem, lib. de Ecclesiis, cap. 83. ad 7.

DUBIUM XI.

Quid differet inter Episcopos, & simplices Sacerdos inter se, & inter Episcopos, & Archiepiscopos, Patriarchas, Primate, & Papam.

9 Cetera Episcopos, & simplices Sacerdotes convenit inter Catholicos esse in Ecclesia discrimen, Episcopos superiores esse Presbyteris; est enim de fide, definitur a Trident. Joff. 23. c. 4. & can. 6. & 7.

2 Difficilis tamen est, an hæc differentia sit de jure divino, vel solo iure humano.

3 Quidam enim Catholicus defendunt, Episcopum non habere ex iure divino aliquam potestatem Ordinis supra simplices Sacerdotes, sed ex iure Pontificio esse hanc differentiationem. Et probant ex D. Hieron. ad Titum 1. & referunt e. dist. 12. 9. ubi aperete est hujus differentia, ut faciat Sotus ubi infra, licet D. Thom. 2. 12. 9. 124. art. 6. ad 1. Bellarm. ubi infra, id conetur explicare. Hanc differentiationem non probabilem defendit. Palad. 4. dist. 24. 9. 6. num. 20. licet 16. vocet oppositum probabilem. Hanc etiam dicunt probabilem. Sotus 4. art. 7. 9. 2. & Durand. dist. 24. 9. 5. licet hic oppositum verius esse dicat, & hanc etiam tenet Armanachus lib. 11. de questionibus Armenorum, c. 5. & 7. Viger. lib. infit. e. 16. §. 6. vers. 5. Sit tamen

4 Prima conclusio. Episcopus iure divino tum Ordinis potestate, tum etiam jurisdictionis excedit simplices Sacerdotes. Probatur primo de potestate Ordinis, quia Episcopi possunt ministrare Confirmationis, & Ordinis Sacramentum, quia non possunt Sacerdotes inferiores, & si attentarent facere, effet irritum Sacramentum, ut definitur in Trident. Joff. 23. c. 4. & can. 7. Ergo hæc difference defensum est ex iure divino: quia Ecclesia non potest sic Sacramentorum essentias variare, & potest: non enim Ecclesia potest facere, ut conferetur Eucharistia facta a Sacerdote quantumcumque prohibito conferare, non tenet. Si ergo de jure divino possunt Sacerdotes omnia facere, quia Episcopi, non posse Ecclesia facere, ut hæc Sacramenta ministrare a simplici Sacerdote non tenent; nam hæc pertinet ad Ordinis potestatem, sicut conferetur. Quod potestatem jurisdictionis probatur: si quilibet parochus tum plenus habet jurisdictionem in sua parochia, quam Episcopi, iurta irrogaret illi ab Ecclesia, co quod non potest excommunicare, concedere indulgentias, puniri, dispensare, ferre leges, quia omnia potest Episcopus in Trident. Sotus 4. art. 7. 9. 2. fol. 518.

5 Secunda conclusio. Cardinalatus non est iure divino institutus, sed iure Pontificis. Pater quis non habetur locus in sacris literis, ubi sit institutus, nec habetur traditio de hoc. Sic Lede. Sotus, Palac. ibi.

6 Hinc sit, polle Papam extinguere Cardinales, sicut etiam potest extinguere Patriarchas, & Archiepiscopos: quia potest in iure humano diffundare. Sic Palac. ibi.

7 Tertia conclusio. Tria sunt Cardinalium officia. Primus est communis cum Episcopis, Presbyteris, & Diaconi. Omnes enim Cardinales, aut Episcopales, aut prebystatales, aut diaconale officium habent. Secundum est summum Pontificem eligere, ut patet ex decreto Nicolai II. in VI. Synodo, & habetur e. in nomine Domini, dist. 23. Tertium est eidem Pontifici perpetuo assistere, cumque in regenda universa Ecclesia perpetuo adjuvare consilio, & industria. Sic Bellarm. in contrav. lib. 1. de clericis, c. 16. ubi late of horum nomine, & antiquitate.

8 Quarta conclusio. Si consideremus potestatem Ordinis, major est Episcopatus Cardinali, Presbytero, vel Diaconi, Patre, quia hic non potest conferre Ordines, nec confirmare, nec via Sacra conferare: quia omnia potest illi: & ideo Papa se vocat Episcopum, non vero Cardinalem; & Episcopum vocat venerabilis fratre, Diaconos, reverendos, & Presbyteros Cardinales, dilectos filios, ut laicos: sic Bellarm. ibi.

9 Quinta conclusio. Si consideremus potestatem Jurisdictionis, quia faciliter Papa habet jurisdictionem in toto orbe, & cum immediate à Christo; Episcopi vero, & ceteri in suis diocesibus, & immediate à Papa, mediatis vero à Christo: Archiepiscopi vero, qui & Metropolitanus dicitur (idem enim sunt) differt ab Episcopo, quia Episcopus unus diocesis paret; Archiepiscopus vero pluribus praeditus, habetque sub se Episcopos suffraganeos. Patriarcha vero, seu primus, quod idem est, ut habetur art. 99. cap. 1. & docet glossa, cap. urbis, art. 80. & Sotus supra) praecepit Archiepiscopos, & ab his appellatur ad Patriarchas, Patriarcha vero sunt prius dignitate poli ipsius Romanum Pontificem. Sic habetur d. c. urbis, & c. 1. art. 99. Sotus ubi supra.

10 Tertia conclusio. Huius differentia inter se potestate jurisdictionis, quia faciliter Papa habet jurisdictionem in toto orbe, & cum immediate à Christo; Episcopi vero, & ceteri in suis diocesibus, & immediate à Papa, mediatis vero à Christo: Archiepiscopi vero, qui & Metropolitanus dicitur (idem enim sunt) differt ab Episcopo, quia Episcopus unus diocesis paret; Archiepiscopus vero pluribus praeditus, habetque sub se Episcopos suffraganeos. Patriarcha vero, seu primus, quod idem est, ut habetur art. 99. cap. 1. & docet glossa, cap. urbis, art. 80. & Sotus supra) praecepit Archiepiscopum distinguere Ordines, ubi dicit Archiepiscopum distinguere Ordines, quia habet ex officio Episcopos conferare,

DUBIUM XII.

Quæ sit materia, & quæ forma singulorum Ordinum, & in quo actu imprimatur character illius Ordinis.

11 Nota quod materia singulorum Ordinum est illa, per cuius traditionem confertur Ordo, seu character Ordinis, ut definit Concilium Florentinum in decreto Eugenii de sacra, forma autem verba posita in Pontifici exprimunt traditionem potestatis in Ordine illo collatum, ut ibid. definitur. Relat ergo, ut videamus, quæ sit materia cuiuslibet Ordinis, videlicet in quo actu confertur character illius Ordinis.

2 Et

12 Et incipiendo, in hoc convenienter omnes, quod alii quorum Ordinum unus estactus, aliquorum vero plures, & unus alio principalior. In Ordinibus, quorum est tandem unus actus, character imprimatur in traditione instrumento pertinentis ad illius actum. In Ordinibus vero, quorum sunt plures actus, character imprimatur in traditione instrumento pertinentis ad principaliorem actum: ille autem actus est principalior, qui immediatus ordinatur ad Eucharistiam. Ita tenet omnes Doctores citandi.

13 Hinc sit Ostiario imprimi characterem in traditione clavium Ecclesiarum, lectori in traditione libri prophetarum: exortari in traditione libri exorcistarum, cum formula verborum singulis correspondente. Sic omnes Doctores citandi, & ita habetur in Pontifici Rom.

14 De Diaconat. Durand. supra dicit imprimi characterem in impositione manum super Diaconum, dicente Episcopo hæc verba, quæ habentur in Pontifici: Accipe Spiritum Sanctum ad robur ad resistendum diabolo, & tentationibus eius, in nomine Domini: & probat, quia non est ulius universalis Ecclesie tradere librum Diaconum: immo ait in Ecclesiæ Anicensi, cujus ipse fuit Pontificis, non fuisse in more tradere Diacono librum. In eamdem sententiam inclinat, licet dubius, Petrus Sotus supra.

15 Forma lectorum est: Accipe, & ejus verbis Relatores, habitu, si sibi, & utiliter impetraverit officium verbum, partem cum his, qui verbum Dei beati missiverunt, ab initio.

16 Forma exorcistarum est: Accipe, & commendate memorie, & habete potestatem impetrandi manus super energumenos, sive baptizatos, sive catechismos.

17 De Diaconato vero (cum habeat duos actus, scilicet portare cereum ante sacerdotem celebraturum, & ministriare postmodum in Missa subdiacone, dando illi uero los cum vino, & aqua) dubium est in quo horum actuum imprimatur character: quidam enim dicunt imprimi characterem in traditione candela cum candelâ cinctâ, & sis formam esse, quam tunc dicit Episcopus, ut habetur in Pontifici, quae est hæc: Accipe corfervatum cum cera, & sis vos ad accendenda Ecclesia luminaria manipulas in nomine Domini. Et potest probari, quia Acolitus idem est Graecæ, quod Latini ceroferarius: ergo signum est hoc eis ejus principale munus, & sic in hoc imprimi characterem. Sic tenet Pontificale Romanum, ubi ponit formam huius ordinis. Idem Richard. 4. dist. 14. art. 4. g. 3. Ang. Ord. 1. num. 4.

18 Sed dicendum est characterem imprimi in traditione libri Evangeliorum, licet hic sit actus secundarius, & minus principalis Diaconi; nam actus principalis Diaconi, qui est porrigit calicem, & paternam cum hostia, & vino Sacerdoti, non potuit traditione alicuius materiae explicari, quia cum Presbytero calix cum vino, & patena cum hostia tradatur, Subdiacono vero eadem uera vacua, modus non refusat medius, quo posset tradiri Diaconi; quam ob causam propter Evangeliorum dignitatem per eorum libri traditionem suscipitur Diaconatus: sic definitur in Concilio Florent. supra, sic etiam tenet Sotus, Angles, Sylos, D. Anton. supra, Palud. supra numer. 18. Angel. supra numer. 7. & Tab. supra g. 8. Richard. sup. Barthol. à Lede. & Palac. utrumque loco citato Viterbia supra, D. Thom. supra, in foli. 4. 3. Ang. Ord. 1. num. 4.

19 Unde forma erit, quam profert Episcopus dum tradit librum Evangeliorum, quæ est hæc, ut habetur in Pontifici: Accipe potestatem legendi Evangelium in Ecclesia Dei, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini.

20 De sacerdotio concordant omnes Doctores citati imprimi characterem salem quo potestatem conferrandi per traditionem calicis cum vino, & aqua, cum patena superposita cum hostia, dicente Episcopo verba formæ, que sic habentur in Pontifici: Accipe potestatem offere sacrificium Dei, Missagie celebrare, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Domini, alias estet falsa forma, & sic expedit definitur in Concilio Florentino sup. & habetur in Pontifici: si tantum est altera species; ut vinum, vel hostia, valerer, ut bene probat Henr. lib. 10. de Ordine, cap. 6. num. 7.

21 At magnum dubium est, an tunc etiam confertur potestas abfolvendi a peccatis, an hæc conferatur quando potesta Episcopus imponens manus super Sacerdotem, licet dubius, magis inclinat, quod imprimatur character in impositione manus. At Viger. lib. infit. 16. c. 16. §. 6. vers. primo, videtur tenere, imprimi in traditione libri epistolularum, quia dicit librum epistolularum esse materiaem; & vers. secundo, dicit esse formam: Accipe potestatem legendi Epistolam, &c.

22 Sed dicendum est, quod cum Subdiaconatus habeat duos actus, scilicet legere epistolam, & subministrare Diaconi, offert enim ei nomine populi materiaem conferrandi, quam Diaconus de manu ejus accipies porrigit sacerdoti, ob idque in ordinatione traditur Subdiacono calix vacuus cum patena vacua superposita, & hic secundus actus sit principalior, qui propinquor Eucharistia, in hoc secundo actu, scilicet cum traditur Subdiaconus calix vacuus cum patena vacua superposita, imprimitur character huius Ordinis. Sic habetur in Pontificale Romano, & est expressa determinatio Concilii Florent. ubi supra, & docent Durand. Sotus, Palacius, Richardus, Palud. D. Anton. Armil. Sylos. Rosalia sup. Angel. num. 7. & Tab. 7. g. 9. Viterbia de sacra, Ord. num. 229. Barthol. à Lede. d. dub. 10. & 13. Angles floribus, 1. p. de Ordine, fol. 306.

23 Major autem difficultas est, quæ sit forma Subdiaconatus: nam ea prius hic posita, scilicet quam dicit Episcopus, cum tradit Subdiaconis librum Epistolularum, quæ est hæc, ut habetur in Pontifici: Accipe librum Epistolalarum, habebat potestatem legendi eas in Ecclesia sancta, tam pro vivis, quam pro defunctis, in nomine Patri, & Filii, & Spiritus Sancti, non potest esse forma, cum illo actu non constituit sacramentum; immo Sacramentum iam est consummatum, & impresus character in acceptione calicis vacui cum patena, quæ precedit: quando autem Episcopus tradit calicem vacuum Subdiaconi, non videtur dicere verba, quæ importent formam, sed e immunitationem quandam: ob idque Cajet. tom. 1. opus. Th. Sanchez Consil. Moral. Tom. II.

M. 2. Acti.

